Donderdag, 6 Mei 1943

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

60ste jaargang, No. 8894

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Asso. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Gespannen toestand in Bulgarije.

Bulgaren roepen: „Weg met Hitlers oorlog".

Bizerte nog 14 km. ver.

Geallieërden vorderen in alle sectoren.

DE VLOOTSTRIJDKRACHTEN DER BEZETTE LANDEN.

De Britse Admiraliteit maakte bekend, dat de vlootstrijdkrachten der bezette landen, die met de Verenigde Landen samen strijden, in totaal 220 oorlogsschepen bedragen met 26.700 manschappen.

De Koninklijke Nederlandse Marine staat bovenaan met 63 oorlogsschepen en 6850 manschappen. Andere zijn: de Strijdende Fransen met 49 schepen en 6150 manschappen; de Noren met 53 schepen en 5100 manschappen; de Hellenen met 33 schepen en 5450 manschappen; de Polen met 12 schepen en 2600 manschappen, de Joegoslaven met 3 schepen en 200 manschappen en de Belgen met 7 schepen en 350 manschappen (Londen, (AP) 5.5).

ONRUST IN BULGARIJE.

E. C. Daniel seint uit Londen:

Radioberichten van de as deelden mede, dat de straten van de Bulgaarse hoofdstad Sofia verlaten zijn en dat alle wegen, die uit het land leidden, geblokkeerd zijn, terwijl gezocht wordt naar de moordenaars van Kolonel Athanas Panteff, ex-Politiehoofd, die Zondag in zijn woning gedood werd.

De Associated Press ving een bericht van Radio-Berlijn op, volgens welk „de bevolking van de Bulgaarse hoofdstad opdracht gekregen heeft thuis te blijven tijdens de speurtocht van Politie en Leger om de leiders te vinden van de aanvallen van de laatste tijd.

Telefoonverbindingen en buslijnen tussen Bulgarije en andere landen zijn opgeheven. Niemand mag zijn huis verlaten.

Deze openlijke beweringen omtrent de drastische maatregelen gaven te kennen, dat het kleine Tsarenrijk, dat in Wereldoorlog I het eerst den Keizer in de steek liet, thans in ernstige onrust verkeert.

Volgens onbevestigde berichten heeft Tsaar Boris de stad verlaten om zijn eigen huid in veiligheid te stellen.

De vorige maand werd Boris door Hitler ontboden en naar men zegt, zouden de Duitsers druk hebben geoefend om Bulgarije in de oorlog tegen Rusland te slepen of ten minste het „Europese front" te helpen verdedigen in geval van een Geallieerde invasie. Bulgarije is in oorlog met de Verenigde Staten van Noord-Amerika en Groot Brittannië, doch niet met Rusland, met welk land het lang vriendschappelijke betrekkingen heeft onderhouden.

Panteff werd Dinsdag begraven, waarbij zijn lijkstoet door de verlaten straten trok. De Minister van Binnenlandse Zaken Peter Gabrovski en andere overheden alsook familieleden, waren de enige personen, die de begrafenis mochten bijwonen.

Naar vermeld wordt, zou het Bulgaarse cabinet Dinsdagmorgen in een spoedvergadering zijn bijeengekomen. Berlijn meldde, dat de enige winkels, die geopend waren, de bakkerijen en melkwinkels waren. Slechts kinderen en bejaarden mochten voedsel gaan kopen en voor de zekerheid gingen zij in groepen onder militair geleide. Londen, waarnemers nemen de grootste voorzichtigheid in acht ten aanzien van de omvang van de onrust.

Men gelooft, dat deze ontstaan is door een politiek verzet tegen de samenwerking met de as in de oorlog. De bevolking van Bulgarije is overwegend Slavisch evenals de Russen en tevens zan Russisch gezind. Men beschouwt Rusland als een „groter broer" van Bulgarije.

Het verzet is blijkbaar toegenomen door het vooruitzicht van een spoedige Geallieerde invasie, die de Duitse propagandisten de laatste dagen voorspeld hebben. (Londen, (AP) 5.5).

[De bevolking van Bulgarije bestaat voor 85 procent uit Slaven en 15 procent uit minderheden, waarvan 580.000 Turken, 135.000 Zigeuners, 125.000 Macedoniërs, 70.000 Roemenen, 47.000 Joden, 57.000 Armenen, Russen en Grieken. — Red].

DE DEMONSTRATIES IN BULGARIJE.

Een bericht van het Britse agentschap uit Istanbul deelt mede, dat anti-as strooibiljetten, waarop stond „Weg met Hitlers oorlog" en „Dood aan de Bugaarse verraders", bij de demonstraties in Sofia op 1 Mei werden verspreid.

Naar vermeld wordt zou de demonstratie op touw gezet zijn door het Vaderlandse Front. 700 Arrestaties worden gemeld uit Thracië en Macedonië bij gelijksoortige demonstraties (Londen, (AP) 5.5).

OOK ONRUST IN HONGARIJE.

Behalve de onrust in Bulgarije zijn er ook moeilijkheden in Hongarije ook een der vazalstaten van de as in de Balkan.

De Hongaarse Regent, Admiraal Horthy, die pas van een conferentie met Hitler is teruggekeerd, heeft het Parlement opgeheven op voorstel van den Minister van Buitenlandse Zaken Nikolas Kallay.

Volgens een bericht uit Boedapest zou Kallay hebben gezegd: „Zekere gebeurtenissen tonen aan, dat niet alle afgevaardigden een gevoel van Parlementaire verantwoordelijkheid hebben". Ook zouden zij volgens Kallay „vragen hebben gesteld, die op het ogenblik niet gelegen komen". Voorts zeide Kallay, dat de Regering „vastbesloten is het initiatief te behouden in binnen- en buitenlandse politieke quaesties" en dat om die reden de opheffing van het Parlement was voorgesteld (Bern, (AP) 5.5).

UITNODIGING AAN STALIN?

De „New York Times" zeide in een speciaal bericht uit Washington, dat men van gezaghebbende zijde vernomen heeft, dat Joseph Davis, vroeger Noordamerikaans Ambassadeur in de Sovjet-Unie, naar Moskou zal gaan om Stalin uit te nodigen tot een bijeenkomst met Roosevelt voor het bespreken van onderwerpen, de gemeenschappelijke belangen hunner landen betreffende. Men zeide, dat Davis als speciaal vertegenwoordiger van den President zal gaan. De besprekingen zullen waarschijnlijk talrijke vraagstukken betreffen, zowel van de oorlogvoering als van de na-oorlogse wereld (New York, (AP) 5.5).

TIJDELIJK NOORDAMERIKAANS BEVELHEBBER IN EUROPA.

Generaal-Majoor William S. Key, de oudste Generaal van het Noordamerikaanse leger in het Europese krijgsgebied is benoemd tot tijdelijk bevelhebber over alle Noordamerikaanse legerstrijdkrachten aldaar. Hij volgt wijlen Generaal Frank M. Andrews op. Key was provoost-generaal van het Commando sedert October. Hij is 53 jaar oud en geboortig uit Alabama (Londen, (AP) 5.5).

DE STRIJD IN NOORD-TUNIS.

Harold Boyle seint uit Mateur in een vertraagd bericht van Dinsdag:

Noordamerikaans en Frans voetvolk, dat aanvalt door een land van „hinderlagen", kwam tot binnen 20 kilometer van de grote vlootbasis Bizerte, een der twee laatste sterkten van de as in Noord-Afrika, alvorens de Duitsers een tegenaanval deden bij de Djebel Cheniti ten Noorden van het Meer Achkel (latere berichten delen mede, dat de Geallieerden zich reeds binnen 14 kilometer van Bizerte bevinden).

De patrouilles vechten op een terrein, dat dicht begroeid is en brachten de Geallieerde opmars naar de haven aan de Middellandse Zee, die reeds binnen bereik van het zware geschut is. In een heftige doch late reactie op de Noordamerikaanse bezetting van Mateur, waardoor de vijand zijn belangrijkste kruispunt van wegen verloor alsook de overgebleven vliegvelden tussen deze plaats en Ferryville aan het Meer van Bizerte, poogden de nazies de gehele dag met granaten en bommen een Geallieerde uitbuiting van het gebied op te houden.

De vijand heeft niet veel mijnen gezaaid in het gebied van Mateur, waardoor wordt te kennen gegeven, dat de Duitsers verrast werden door de snelheid van de Noordamerikaanse voortgang. Genietroepen van de nazies, die de mijnenvelden bewaakten, moesten zorgen, dat zij wegkwamen in een snelle geforceerde terugtrekking. Velen werden gevangen door vooruitgeschoven Noordamerikaanse elementen. De gevangenen zeiden, dat de gewonden Duitsers in Mateur, die konden staan, naar de hospitalen te Ferryville moesten lopen, aangezien er een steeds groter tekort ontstaat aan vervoermiddelen. Een militaire zegsman zeide: „Onze bezetting van Mateur heeft den Duitsers een grote bezorgdheid gegeven in de pogingen om Tunis zo lang mogelijk te houden. De Duitsers zijn er dichter door gebracht naar een Afrikaans Bataan.

Een Franse soldaat, die door de nazies gevangen was, doch wist te ontsnappen, zeide, dat de Duitsers in het Noorden van Tunis geen kans geven op verzet van de bevolking. Alle Franse inwoners, die zij van pro-Geallieerde gezindheid verdachten, zonder zij naar Frankrijk. De soldaat werd gevangen genomen in het gebied van Pont du Fahs in Januari jl. Hij ontsnapte van de Duitsers te Tunis, toen hij op het punt stond naar Italië gezonden te worden.

Vervolgens zocht hij een heenkomen naar Mateur waar familieleden hem maandenlang verborgen hielden. De soldaat deelde mede, dat de Duitsers zelfs de „weinige oude gepensioneerde Franse leger-officieren" naar Frankrijk zonden om er zeker van te zijn, dat het volk „zonder leiding zij". Als gevolg van deze politiek vinden de Noordamerikanen thans enkele inwoners, die openlijk of in het geheim vijandig staan tegen de Geallieerde zaak. Dit is vooral waar van de Italiaanse landbouwers, die zich de laatste jaren in Tunis gevestigd hebben. De Geallieerden verwijderen alle verdachte personen uit de gevechtsgebieden teneinde een mogelijke sabotage en spionnage te voorkomen (Mateur, (AP) 5.5).

U.S.A.-TROEPEN BEZETTEN EDDEKHILA.

Berichten, die Woensdagmorgen uit Mateur ontvangen werden, deelden mede, dat Noordamerikaanse patrouilles Eddekhila bezet hebben op 10 kilometer ten Westen van Tebourba. Deze plaats ligt op 28 kilometer ten Westen van Tunis en op gelijke afstand ten Zuid-Oosten van Mateur (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 5.5).

FRANS COMMUNIQUE VAN NOORD-AFRIKA.

„Vooruitgeschoven strijdkrachten bereikten de rand van de vlakte, die zich in Noordwestelijke richting naar Bizerte uitstrekt. Aan de kust veroverden Goumiers Ras al Koran (op ongeveer 16 kilometer ten Noord-Westen van Bizerte).

Ten Zuid-Oosten van Pont du Fahs maakten Franse troepen verschillende kilometers vordering in de richting van de Djebel Zaghouan, niettegenstaande een verwoede vijandelijke weerstand en een hevig artillerievuur" (Algiers, (AP) 5.5).

ITALIAANS GENERAAL OMGEKOMEN.

Radio-Rome deelde mede, dat Generaal Mario Piccini, Bevelhebber van de Italiaanse luchtstrijdkrachten in Slowenië en Dalmatië, in een vliegongeval is omgekomen. Piccini was vroeger Commandant van de Italiaanse gevechtseskaders op Sicilië (Londen, (AP) 5.5).

PRESIDENT VAN PARAGUAY IN RIO AANGEKOMEN.

De President van Paraguay Higinis Morigino arriveerde Woensdag om 10.23 uur te Rio de Janeiro op een officieel bezoek aan Brazilië na een reis van zeven dagen per boot en trein uit Asuncion. President Getulio Vargas verwelkomde hem aan het spoorwegstation en de beide Presidenten passeerden rijen van duizenden soldaten, toen zij per automobiel naar het Paleis van Vargas reden (Rio de Janeiro, (AP) 5.5).

SCHEEPSVERLIEZEN VAN DE AS.

Volgens de radio van Marokko zouden op de Middellandse Zee sedert November van het vorig jaar 470 schepen van de as in de grond geboord of beschadigd zijn; 29 ervan in zeegevechten, 233 door vliegtuigen en de rest door duikboten (Londen, (AP) 5.5).

Het nieuws van vandaag.

De Bulgaren vormen een klein volk, evenals het onze. Hun historie is even vol als de onze van onwrikbaar verzet tegen elke vorm van tyrannie. Aan de reeds door Gladstone tot angsthiel gemaakte Bulgaren en hun Franse wapenen was het te danken, dat de Eerste Balkanoorlog verkeerd voor de Turken afliep. Aan het Verdrag van Londen, dat in 1913 deze Eerste Balkanoorlog besloot, was het te danken, dat de Balkanquaestie zo hopeloos werd opgelost, dat de voormalige geallieerden (Bulgarije, Serbië, Montenegro en Hellas) ruzie onder elkander kregen, hetgeen te voorzien geweest was, omdat de Westeuropese Grote Mogendheden al in 1912 hadden laten weten, dat het zwakke Turkije de tyran over de Balkanvolken moest blijven, benauwd als ze waren, dat de krachtige Balkanvolken aan de Bosporus zouden komen. „Verdeel en heers" was de norm van het Verdrag van Londen van 1913, waarbij Westeuropese mogendheden zich gingen bemoeien met landen, die niet de gelegenheid hadden gehad een Monroe-leer op te stellen om ze dat te beletten. De bevoogding van de Grote Mogendheden was zo voortreffelijk, dat de vroegere geallieerde Balkanvolken reeds twee maanden erna elkander in de haren vlogen. Ook in dit opzicht moge de Balkan een les zijn. Het Verdrag van Bucurest, dat in 1913 de Tweede Balkanoorlog besloot, reduceerde dit land, dat historisch de oudste rechten op de Balkan heeft, tot een minimum. Duitsland spon hier zijde bij, want ook toen al in troebel water vissende zette het prompt de Bulgaren — die voordien Frans gezind waren en Russen minden — op. Zo moest het door Duitse agenten ondermijnde Bulgarije in Wereldoorlog I op het verkeerde paard wedden en dus verliezen.

In Wereldoorlog II — weer van te voren door Duitsland ondermijnd, nu economisch, wijl het, omdat de ponden- en dollarlanden zich niet ver genoeg konden eten in dit land, aangewezen was op Duitse producten. Officieel werd Bulgarije zo onze „vijand". Maar elke Bulgaar schuwt den Duitser en hadden zij de kans gehad een regering buitenslands op te zetten, dan zou dit land aan onze zijde strijden en zeker niet het minst. Maar nu wint het kleine Bulgarije de sympathie van de gehele wereld, omdat het tegen zijn pro-Duitse koning, ja zelfs tegen zijn Duits-gezinde regering in, revolteert. De berichten der laatste dagen, die ook van vandaag (blz. 1), getuigen ervan.

Deze omwentelingen zijn voor de Geallieerden echter niet van direct nut. Andere die dat wel zouden zijn, bijvoorbeeld op Martinique, blijven uit. Washington meldt, dat de Marine voorlopig geen plannen koestert om tot de bezetting van het Franse eiland over te gaan, waar behalve enkele kostbare schepen ook een voorraad van 350 ton goud ligt. Een Curaçaos ambtenaar wist uit te rekenen, dat een ton goud, op ongeveer 2½ millioen gulden komt te staan, zodat Robert nog een bedrag van 875 millioen gulden vasthoudt aan het goud, dat hij in het Fort de Saix heeft opgeborgen.

De Tunische strijd blijft zich gunstig ontwikkelen, alsook het Russische offensief in de Kuban. Krymskaya is door de Duitsers ontruimd en de Russen slaan de nazies nog steeds verder terug (blz. 3).

Onze Staten groeten Bezet Nederland.

Gisteravond kwamen de Staten van Curaçao in plechtige vergadering bijeen. Deze belangrijke vergadering konden wij echter tot onze grote spijt in verband met de Burgerwacht niet bijwonen. Hieronder volgen de texten der uitgesproken redenen der Heren John Horris Sprockel, voorzitter der Staten en Dr. Carl Friedrich Gronemeyer, bestuursgemachtigde en het telegram dat werd opgesteld.

Mijne Heren:

De volgende week, Maandag 10 Mei, zal het drie jaar geleden zijn, dat Duitsland zijn verraderlijke aanval deed op ons Moederland. De oorlog, in September 1939 begonnen, kreeg al op 8 April 1940 zijn eerste uitbreiding, toen Noorwegen door het Duitse leger besprongen werd. De bliksemkrijg op 10 Mei 1940 ingezet, gaf ons op [illegible] dige kracht van de Duitse oorlogsmachine, in een reeks van jaren zeer heimelijk opgebouwd, en openbaarde ons in de angstwekkende taal der feiten de gewetenloze strijdmethode en de ware bedoelingen van Nazie-Duitsland.

Wie had toch immers bij het lezen van „Mein Kampf" voor een ogenblik geloof geslagen aan de verfoeilijke theorieën daarin ontvouwd? De oorlogsvlam kreeg nieuw voedsel, toen Hitler zijn grootste fout beging met de aanval op Rusland op 22 Juni 1941.

Zeven December 1941 — Pearl Harbor. — De Duitsland waardige bondgenoot: Japan zorgde er voor, dat de naam „wereldoorlog" allezins passend werd voor deze gruwelijke, verwoestende krijg.

Mijne Heren, als in de loop dezer oorlogsjaren wij één van deze data bereiken, vindt onze actieve geest aanleiding om al de gebeurtenissen de revue te laten passeren en de stand der partijen wikkend en wegend zich in gissingen te verdiepen omtrent de eventuele loop in de toekomst. Waar om gaat het? vragen wij ons af.

Het gaat om zo veel. Deze oorlog is in de eerste plaats een vrijheidsoorlog. In de tweede plaats een strijd om een betere wereld, door daarin de oorzaken te bannen, die tot deze catastrophe hebben geleid. Nazie-Duitsland met Hitler aan het hoofd, heeft een aanslag gepleegd op de vrijheid van de volken. L'histoire se repète. In de oudheid reeds heeft de wereld iets dergelijks herhaalde malen beleefd. De geschiedenis leert ons, hoe één volk gedurende één of zelfs meer geslachten over de gehele bekende wereld heerste. De overrompelde volken schikten zich voor lange tijd zelfs in hun lot van algehele afhankelijkheid van de overheersers. Slavernij was toen een algemeen aanvaard begrip.

In de nieuwere tijden echter zien wij, dat de beschaafde mens zich meer en meer, èn als individu èn in volksgemeenschap verenigd, danig bewust is van zijn recht op vrijheid. De vrijheid moet zijn de meest kenmerkende eigenschap van den mens, het enige wezen op onze planeet met verstand en vrije wil bedeeld. Ontrooft men den mens zijn vrijheid, dan is zijn leven niet meer menswaardig. Verstand en vrije wil mogen zuiver geestelijke vermogens zijn, die niet gebonden kunnen worden: de mens in slavernij leeft niet ten volle als mens.

Wat zien wij echter in Duitsland gebeuren? De Nazieleer met haar rassenwaan en daarop gebouwde rassentheorie, geheel tegenover gesteld aan iedere democratische gedachte, voert in de zucht tot „gelijkschakeling" tot de ergste soort van slavernij, die van de geest.

De wijze, waarop de Nazies optreden tegen eigen landgenoten, Joden en Christenen, laat daaromtrent geen twijfel over. Zal de moderne mens zich aan dit lot onderwerpen? Duizendmaal neen!

Indien wij, ieder voor zich en gezamenlijk, de overtuiging hebben, dat Duitsland zal verslagen worden, dan is het omdat de overtuiging gegrond is op het feit, dat de beschaafde volken zich niet willen en nooit zullen laten knechten. Voor de vrijheid heeft men goed, bloed en leven veil. Het staat voor ons vast, dat Duitsland de oorlog zal verliezen.

De onverzettelijke wil van de Verenigde Naties, die als een muur gereezen is tegen de aanranding van de vrijheid door Duitsland, is de grote waarborg daarvoor. Ieder van ons moet doordrongen zijn van die onverzettelijke wil en ieder van ons en het Staatsdeel Curaçao moet [illegible] bereid zijn, zijn aandeel bij te dragen tot de gezamenlijke overwinning, die ook voor ieder onzer als vrijen mens, en voor het Staatsdeel Curaçao, voor Nederland, voor de gehele wereld van de allergrootste betekenis is.

Mijne Heren, het Staatsdeel Curaçao levert zijn bijdragen naar de mate van zijn kunnen. Ik zal niet gaan opnemen, wat het kleine Curaçao in het belang van de oorlogvoering heeft gedaan en nog steeds doet. In het volle besef onze plicht gedaan te hebben en nog steeds te doen, begroeten wij blij het eerste morgengloren van de komende overwinning in de successen van de Verenigde Naties aan de vele fronten.

Wij onderscheiden actieve oorlogsfronten, in Noord-Afrika — Tunis —, in Rusland (daar zelfs verschillende), in de Stille Zuidzee. De luchtactie van de Royal Airforce en de [Noord]Amerikaanse luchtmacht in West-Europa worden mede als een front aangemerkt. Wij spreken van een thuisfront, b.v. in de Verenigde Staten, en bedoelen daarmede al datgene, wat verband houdt met de aanmaak van oorlogsmaterieel en ammunitie, de bouw en de omzetting van fabrieken hiertoe, de voorziening in benodigde werkkrachten, al de lasten, die de burgerbevolking zich moet opleggen ter wille van de oorlogsinspanning. Curaçao vecht mede aan het thuisfront.

Er is echter nog een ander front, dat ik zou willen aanduiden als het passieve front, een front mede van groot gewicht voor de einduitslag van de oorlog. Ik bedoel het front in de bezette landen. Met meer recht dan bij het thuisfront mag men daar van een „front" spreken. Daar heeft men dagelijks contact met den vijand. De frontlinie is er zonder eind. De strijd, daar gevoerd, is wel minder bloedig dan aan het actieve front. Hij bestaat in een constant afzijdige houding van de bevolking tegen alles wat de vijand aanbiedt. Hij bestaat in zich met verbeten woede onthouden in woord en daad om erger te voorkomen voor zich en de zijnen. De vijand is meedogenloos en is er op uit bij het minste verzet afschrikkende voorbeelden te stellen. Aan dat passieve front werkt men, en het op zijn tijd om te zetten in een actief. Dat de Duitsers bang zijn, dat dit binnenkort zal gebeuren, blijkt wel uit de laatste maatregel: het bevel tot registratie van allen, die tot de weermacht hebben behoord.

Aan dat front zijn duizenden van de voornaamste burgers, non-combattanten als gijzelaars gevangen gezet. Aan dat front vloeide het bloed van zovelen die werden terecht gesteld terwille van de liefde voor hun land. De wreedheid aan dit front is voor velen

zwaarder te dragen dan het deelnemen aan het strijdtoneel. Bij honderden ontvluchten Nederlandse jongemannen, het grootste gevaar trotserend, hun vaderland, om zich in het buitenland bij Nederlandse troepen aan te sluiten. Aan dat passieve front in bezet Nederland wordt gestreden. Er wordt daar geleden. De wijze, waarop het Nederlandse volk zich aan dit front te weer heeft gesteld, gaat iedere lofprijzing te boven, zij dwingt onze bewondering af en onze eerbied.

Trouwens, wij hebben het niet anders verwacht. Het is niet de eerste keer, dat de Nederlanders in taaie volharding een vreemden overheerser weerstaan. U kent allen voldoende de Nederlandse geschiedenis, om dit te weten. Nederland heeft in de geschiedenis zijn eigen plaats te midden der Europese Staten veroverd. Het Nederlandse volk met zijn geheel eigen volksaard en volkskarakter is vrijheidslievend, verdraagzaam, een der meest democratische volken van Europa, wat wel moge blijken uit zijn regeringssysteem, zijn wetten en zijn instellingen. In vooruitstrevende koloniale politiek stond het, zeker de laatste tijd vóór deze oorlog, vooraan in de rij der koloniale mogendheden. Curaçao kan het getuigen. Curaçao en Nederland meer dan 300 jaar verbonden! In al die tijd heeft Curaçao onmiskenbaar de specifieke Nederlandse invloed ondergaan. Onze wetten zijn meest analoog aan de Nederlandse. De grondrechten worden hier streng geëerbiedigd. De verhouding tussen de verschillende groepen onzer samenleving: Jood, Katholiek, Protestant, is voorbeeldig. Ons onderwijssysteem, in zoverre uitgewerkt, kan dienen als een model voor een echt democratisch. Door de toevoer en het verblijf alhier van Nederlanders, zowel leken als religieuzen, gedurende honderden jaren, heeft het karakteristieke van de Nederlandse geest en cultuur het groeiend en zich vormend Curaçaose volk als doordesemd.

Het is dan ook van het allergrootste belang voor Curaçao, dat het groeiproces van ons volk onder Nederlandse leiding voltooid worde. Dat Curaçao en Nederland één zijn en blijven.

Dat groeiproces is zover gevorderd, dat de Nederlandse Regering bij monde van Hare Majesteit onze geëerbiedigde Koningin ten aanhore van de gehele wereld als Haar mening heeft uitgesproken, dat Curaçao rijp is voor autonomie. Mijne Heren, niemand heeft met meer instemming dan u deze mededeling en de daarbij gedane belofte begroet en toegejuicht.

Curaçao en Nederland zijn één. Dat zijn ze in beider belang. Curaçao worde een gelijkgerechtigd deel van het Nederlandse gemenebest, ook in de ogen van de ons omringende landen in de Caraibische zee. Betekent dat voor dit Staatsdeel de vervulling van een hartewens, het is een verlangen van de bewoners van dit werelddeel, dat de zogenaamde koloniën in Amerika als zodanig ophouden te bestaan.

Curaçao zij niet een loot op de Nederlandse stam, met een heel lange dunne stengel met de moederplant verbonden, zodat het cultureel en/of materieel aan sapgebrek zal dreigen ten gronde te gaan. Neen, Curaçao zij een uitloper, die ver van de moedrplant wortels schietende, zich in zij nieuwe omgeving inleeft. Maar Curaçao en Nederland blijven één.

Zoo zie ik die eenheid in de toekomst.
Daartoe moet de oorlog gewonnen
worden.
Daartoe moet de vrede gewonnen
worden.

Wij ontveinzen ons niet, dat vóór de zege bevochten is, nog ontzaglijk veel leed geleden zal worden. Moge God deze tijd van beproeving bekorten.

Onze gedachten gaan dezer dagen uit naar Nederland, waar men momenteel uitziet naar de invasie. Wat hangt bezet Nederland boven het hoofd? Velen onzer hebben daar een ouder, een broer of zuster, kinderen, bloedverwanten. Het hart spreekt. Het lot van de Nederlanders in bezet Nederland gaat ons innig ter harte. De Nederlanders versagen echter niet, zij hunkeren naar de daad, de actie, die het einde van de oorlog zal brengen. Wij brengen hier hulde aan hun moed, hun volharding, hun standvastigheid.

Laten wij hun een bemoedigend woord toesturen, dat zij weten, dat Curaçao trots op hun schitterende houding met hen meeleeft, meestrijd, meelijdt, en vertrouwt mede te zullen overwinnen.

Ik wilde den Staten voorstellen, den Minister van Koloniën het volgende telegram te sturen met verzoek, het op 9 Mei via Radio-Oranje voor Nederland uit te zenden.

Hierna werd het telegram voorgelezen, waarna Doctor Carl Friedrich Gronemeijer namens het Bestuur de volgende rede uitsprak:

„Mijnheer de Voorzitter,

U heeft in treffende bewoordingen, waarvan de laatste zinnen, gewijd aan de werkelijk schitterende houding van de Nederlanders in het Moederland, ons nog vers in de oren klinken, een eresaluut gebracht aan die karaktertrekken van het Nederlandse volk, welke het, in dagen van beproeving en bedreiging en ondergang zo nodig heeft: zijn vrijheidslievendheid en zijn verdraagzaamheid.

Die drang naar vrijheid, die bij de Nederlanders — U heeft dit, Mijnheer de Voorzitter, in enkele regelen zo duidelijk belicht —, een universeel karakter draagt, die zij niet alleen tot henzelven beperken, maar die zij ook voor anderen opeisen; die verdraagzaamheid, welke zich grondt op vertrouwen in de goede wil van anderen, die bereid is met geduld de ontwikkeling van een goede gedachte te volgen, maar die zich bij het Nederlandse volk, in één omzwaai kan omwerpen tot een onherroepelijk en verpletterend „duizendmaal neen", wanneer het ervaart, dat zijn vertrouwen wordt misbruikt, zijn beginselen worden aangerand, wat heilig is wordt geminacht. Wat het thans wordt aangedaan, vergeet het Nederlandse volk niet; met een hardnekkigheid en moed en volharding zet het de strijd voort op het open veld als kan, ondergronds als het moet; maar men zal van het Nederlandse volk blijven horen.

Het is wel eens gezegd, dat het Nederlandse volk op zijn best is, wanneer het in gevaar verkeert; het is alsof het zijn geloof in zijn historische roeping, dat soms sluimert, herwint, en dan wonderen kan doen. Het zijn geen holle phrasen, die de herinnering opwekken, aan de tijden van Alva en van Napoleon, tijden toen het Nederlandse volk werd ondergedompeld onder vreemde overheersing, want het waren ook tijden, waarin de vrijheidsliefde bloeide en de verdraagzaamheid de weg baande tot eendrachtige bevrijding.

U, Mijnheer de Voorzitter, heeft er terecht op gezinspeeld, dat het Nederlandse volk met zijn eeuwenoude geschiedenis en traditie daarin een rijkdom bezit, welke in tijden van nood en rouw onuitputtelijk blijkt te zijn. U heeft in Uw rede benaderd de grootheid van de gedachte, dat de samenwerking tussen het Nederlandse volk in het Moederland en in Curaçao voor beiden een noodzakelijkheid is en een noodzakelijkheid zal zijn, welke meer dan tijdelijke betekenis heeft; het door U gebruikte beeld van de plant, welke haar uitlopers wortel laat schieten in hun eigen grond is een gelukkige uiting van het inzicht, door U vertolkt, dat hetgeen in organisch verband gegroeid is de beste kans heeft om te blijven voortbestaan.

Mijnheer de Voorzitter, Uw voorstel aan de Staten om den Heer Minister van Koloniën telegrafisch te verzoeken een boodschap van de gehele bevolking van het Nederlandse Staatsdeel Curaçao uit te zenden naar het bezette Nederland in Europa op de vooravond van de 10e Mei, heeft zoeven hartelijk onthaal gevonden bij de hier aanwezigen. Het is een even sympathieke als sterkende daad, welke niet zal nalaten de gewenste uitwerking te hebben op de onzen in Nederland, die onder zware beproeving den vijand wederstaan en die vertroosting en opbeuring zullen vinden in de woorden, welke Marnix van St. Aledgonde aan den Vader des Vaderlands, Willem van Oranje in de mond legt in het onvergetelijk Wilhelmus, welks coupletten haast regel voor regel op deze ramspoedige dagen voor Nederland van toepassing zijn:

Lijdt U, mijn ondersaten,
Die oprecht zijn van aert;
Godt sal U niet verlaten,
Al zijt ghij nu bezwaert;
Die vroom begheert te leven,
Bidt Godt nacht ende dach,
Dat Hij Mij cracht wil gheven,
Dat ick U helpen mach.

Zijne Excellentie de Gouverneur, die mij de eervolle opdracht gaf, Hem in deze plechtige zitting te vertegenwoordigen, en die, op de hoogte van Uw voorstel Zijn volle sympathie aan Uw voornemen geeft, zou het zeer op prijs stellen, indien, nadat de Staten Uw voorstel tot het hunne zullen hebben gemaakt, zij de boodschap aan de Nederlanders in bezet gebied mede van hem, zouden doen uitgaan. De text van de boodschap zou dan enigszins gewijzigd kunnen worden en bijvoorbeeld aldus kunnen aanvangen:

„De Gouverneur en de Staten van Curaçao zenden namens de gehele bevolking van het Nederlandse Staatsdeel Curaçao op deze dag een goede groet aan tijdelijk bezet Nederland enz."

Het einde der boodschap zou dan de ondertekening van den Gouverneur en van U, Mijnheer de Voorzitter der Staten kunnen dragen.

Ik vlei mij, dat de Staten dit verzoek van den Gouverneur in gunstige overweging zullen willen nemen. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter."

Nadat Dr. C. F. Gronemeijer zijn rede beëindigd had, besloten de Staten van Curaçao het volgende telegram te zenden:

„Gehele bevolking van Nederlands Staatsdeel Curaçao zendt op deze dag een goede groet aan tijdelijk bezet Nederland. Curaçao is vol bewondering voor de prachtige moed, waarmede Moederland zich geestelijk en metterdaad te weer stelt tegen den indringer. Boven de zes eilanden van het Staatsdeel Curaçao waait de Nederlandse vlag vrij en Curaçao begrijpt ten volle welke grote verplichtingen het jegens de tijdelijk bezette delen des Rijks door dit voorrecht worden pogelegd. Daarom draagt Curaçao met name door zijn enorme benzineleveranties en in trouwe wapenbroederschap met de [Noord]Amerikanen, die hier mede helpen de zeewegen te bewaken, geestdriftig zijn deel bij aan de geallieerde oorlogvoering en aan de komende overwinning, die zal leiden tot Uw bevrijding. Curaçao wenst U in Nederland moed en volharding toe, opdat met Gods hulp de dag spoedig kome, dat het zich weer naast het Moederland kan scharen in vrij Rijksverband. Leve de Koningin! Kasteel, Gouverneur; Sprockel, Voorzitter der Staten."

Curaçao.

WIE IS DE GELUKKIGE?

1e prijs	12776
2e prijs	9862
3e prijs	7286
4e prijs	8418

WILHELMINABRUG VOOR RIJVERKEER GESLOTEN.

De Wilhelminabrug (Scharloo) is gedurende onbepaalde tijd voor het rijverkeer afgesloten.

Afsluithekken en borden zijn geplaatst bij het begin van de oprit aan de De Ruytrekade en aan het begin van de Wilhelminastraat nabij de Scharlooweg.

„DE SCHUTTERS VAN HABAAI".

Vanmorgen is het fraaie gedenkboekje „De Schutters van Habaai", waaraan wij verleden week Zaterdag een uitvoerig artikel hebben gewijd, verschenen. Het boekje, technisch verzorgd door de Drukkerij Scherpenheuvel, ziet er keurig uit en werd opgedragen aan Kapitein L. Langeveld en alle Mariniers.

De inhoud van het boekje is reeds vermeld en besproken; enkele van de foto's hebben de Amigoe-vrienden reeds bewonderd. De foto, die het boekje besluit, laat de Aanschijn des commandants zien, die gezeten achter zijn lessenaar, het Boek der Zonden tekent, geasisteerd door Sergeant-Schutter Rijsdijk. Het is een mooie herinnering, vlot geschreven en „des bezittens waard".

ZORGT VOOR BENZINE.

Dezer dagen heeft het Hoofd van het Bureau voor Sociale en Economische Zaken in alle plaatselijke bladen advertenties geplaatst om invulformulieren ter verkrijging van benzine af te halen en deze vóór 10 Mei weder in te leveren.

Wij willen het publiek er nog op attent maken, dat iedereen — ook zij die 15 gallons krijgen — zulk een formulier moet afhalen en invullen. Dus iedereen zonder uitzondering kan sleehts na invulling en inlevering van zijn formulier er van verzekerd zijn, dat hem weer een hoeveelheid benzine zal worden toegewezen.

RADIO-ORANJE.

's Middags voorlopig niet meer te horen.

De Gouvernementspersdienst deelt mede:

Met ingang van 29 Maart begon een nieuwe verdeling van de zendtijd en de zendstation der B.B.C. waarbij Radio-Oranje op haar herhaald verzoek voor haar avonduitzending de beschikking kreeg over een speciale golflengte voor West-Indië zijnde 19.42 meter. Na invoering van het nieuwe schema bleek echter dat de golflengte van 1500 meter voor de avonduitzending vervallen was, welke golf juist van primair belang voor bezet Nederland is. Het herkrijgen van de 1500 meter bleek alleen mogelijk door het wijzigen van de zendtijd der avonduitzending waardoor tevens de speciale golf voor West-Indië niet meer beschikbaar zou zijn. Langdurig en zorgvuldig overwegen heeft de regering tot de conclusie geleid dat de belangen van bezet Nederland het zwaarst moeten wegen. Dientengevolge heeft met ingang van 6 Mei de avonduitzending van Radio-Oranje plaats van 1.45 tot 2 uur Curaçaose tijd inplaats van 1.15 tot 1.30 uur Curaçaose tijd doch zonder golflengte 19.42. Alle andere golflengten ook die van de ochtenduitzending zijn gehandhaafd. De formele toezegging van de B.B.C. is verkregen dat ten spoedigste de golf voor West-Indië zal worden hersteld, waarschijnlijk omstreeks het midden van de zomer wanneer nieuwe zendstations in werking zullen komen.

BASEBALL TEN BATE VAN HET RODE KRUIS.

Op Eerste Pinksterdag, 13 Juni aanstaande, zal in het Rifstadion een Baseball-wedstrijd worden gehouden ten bate van het Curaçaose Rode Kruis tussen de Club Deportivo Venezuela en een ploeg van de Noordamerikaanse strijdkrachten. De wedstrijd zal worden opgeluisterd door de muziek van het corps „Santa Caecilia". Bij deze gelegenheid zullen tevens de tropeeën worden uitgereikt aan de kampioenen van 1942.

De Pepsi-Cola-beker „Victory" werd gewonnen door Company F. De Pabst beker „Liberty" voor Softbal werd gewonnen door Battery B.

HET NIEUWE CANADA.

Heden en morgenavond om 20 uur draait er in Cinelandia weder een prachtige „March of Time". Dit keer heeft het betrekking op Canada en voornamelijk worden behandeld de quaesties, die ook na de oorlog voor Canada van groot belang zijn. Op overweldigende wijze wordt aangetoond, hoe dit enorm uitgestrekte landbouwland in verband met de leen- en pachtwet is uitgegroeid tot een groot industriegebied. Canada wordt volgens film verdeeld in vier gedeelten het gebied van het St. Lawrence Dal en de Grote Meren; de Oostelijke provincies langs de kust; Frans Canada (Quebec en omstreken) en ten slotte Westelijk Canada. Wij zien de geweldige ontwikkeling van dit land der toekomst. Wij zien wat Canada doet om de oorlog te winnen. De scheepvaart, die een ongekend hoge vlucht nam.

Wij zien de steeds nauwer verbinding met de Verenigde Staten van Noord-Amerika, die zich vooral ook uit in een militair verband, de militaire weg naar Alaska over Canadees grondgebied enz. enz.

Deze zeer interessante „March of Time" maakt een tocht naar Cinelandia tot een genoegen.

HET AMBTSJUBILEUM VAN DEN HEER SCHOUTEN.

De Heer Gerard J. Schouten, hoofdopzichter-administrateur van de plaatselijke gevangenis, heeft gistermorgen in intieme kring zijn 30-jarig ambtsjubileum herdacht. In het kantoor des hoofdopzichters werd hem een gouden horloge overhandigd met het volgende inschrift: „Ter herinnering aan uw ambtsjubileum 1913—1943. Aangeboden door het gevangenis-personeel Curaçao".

De Heer G. Groes, Chef van het Gevangenispersoneel, en de Heer A. E. W Burleson spraken den jubilaris toe, waarbij zij hem prezen voor zijn hoedanigheden en de beste hoop uitspraken voor de toekomst.

BURGERLIJKE STAND VAN CURAÇAO.

Bevallen op April: 22 Abath, Petronilia Magdalena echtg. v. Hermanus, J. S. z; 23 Doorneveld, Catharina Wilhelmina echtg. v. Veltman, L. d; 23 de Jong, Maria echtg. v. Wies, C. z; 24 Henriquez, Clotilda Angiolina echtg. v. Broekman, M. Ph. z; 23 Silie, Maria Cornelia echtg. v. Trapenberg C. I. z; 23 Ogenio, Sabino echtg. v. Rafael, J. M. d; 26 Schoop, Anastacia Cerilio echtg. v. Sabina, L. A. d; 21 Charlotte, Maria Josefa Arcangel echtg. v. Leander, P. M. d; 26 Cornet, Elouise echtg. v. Rijker, J. N. P. d; 21 Jonis, Adelaida Martina echtg. v. Jean Pierre, E. R. z; 26 Reineta, Eleuteria Nerta d; 22 Legito, Caledonia Fausta echtg. v. Delima, L. G. d; 24 van Uiter, Eveline Augustina Macario echtg. v. Luyando, J. B. d; 20 Doran, Rosa Amalia d; 24 Emilia, Francisca Martina d; 25 Sint Jago, Rosa Elda z; 22 Pieters, Bronte Louise z; 28 Dal, Maria echtg. v. Leito, G. F. z; 24 Wiashi, Rita Sofia Teresa d; 27 Mercelina, Merrian Confessor echtg. v. Marselita, J. S. z; 26 Maria, Maria Elaiza echtg. v. Henriquez, F. z; 26 Wilsoe, Hendrina Ursula echtg. v. Wong-Lun-Hing, J. W. S. d; 29 Muschter, Christina Wilhelmina Frederika echtg. v. Wilffert, J. L. d; 28 Lesire, Louisa Maria echtg. v. La Cruz, I. R. z; 27 Koffil, Virginia Candelaria echtg. v. Lourens B. F. z; 28 de Jongh, Denisia Elizabeth echtg. v. de Castro, J. M. R. de J. z.

Ondertrouwd op April 22: Lejour, Albert en den Boef, Cornelia; Graanoogst, Hendrik Rene en Villanueva, Petra Maria; Viejou, Johan Cornelis en Zulewski, Anna; Lopez, Hugh Irving en Bennett, Maudice Paulina; Mariana, Eleuterio Martinus en Martina, Virginia Antonia; Domacassee, Luis Bernardo en Coffi, Petra Alcantara; Martis, Nicolaas Johannes en Henriquez, Olimpia Berta; 24 van Triest, Johannes Lambertus en Mulder-Drenth, Hendrika Anna; 27 van Zaltbommel, Cornelis Jacob en Welvaart, Frisca Nicasia; 29 Pantus, Henricus Adrianus en Briton, Leonora Victoria; Branford, Charles en van Tijs, Theodora Angela; Bernabela, Johan Eulario en Martijn, Martina Coronado; Prowell, David Roxroy Alphonso en Bernard, Jane Patricia; Ritfeld, Christiaan Rudolf Marius en Carnacion, Maria Eliza.

Getrouwd op April 24: Brug, Marius Julius en Hodge, Mabel Cecilia Gums; Ruiter, Andries Constancius en Philipa, Antonilia Maria; Decaster, Gilberto Pascual en Agnes, Imelda Catharina; Wolff, Hendrik en Scott, Margaret Mary; 27 Behr, Herman en Kennedy, Stella; 28 Guato, Hipolito Eusebio en Leonora, Leonora Irena; Pieter, Mathias Mateo en Hortega, Magriet Emilia; Fabian, Miguel en Francisca, Felipa Eustaquia; Albertus, Josef Marti en Floris, Carolina Bernardina; Kopra, William en Jamanika, Antonilia Brigina; Meulens, Antuan Francisco en Comenencia, Reinita; Schoop, Emilio Confesor en Leito, Daniela Praxedes; Constancia, Enrique Policarpo en Zimmerman, Genoveva Virginia; Bloem, Alsidez Nicolaas en Arends, Josefita Irmina; Lak, Modesto Nazario en van Kwartel, Henriette Wilhelmina; Elisabeth, Pedro Odulio en Henriquez, Bernadina; Suares, Braulio Obispo en Silverio, America; Bernadina, Estanislao en Lambertina, Nicolina Cornelia; Doval, Elizeo en Antersijn, Hilda; Virginia, Andrecito Santiago en Romero, Hilda Beoeda; Thona, Bernardo Fundador en Reiter, Petronilia Martina; Kooyman, Arie en Hoogenbergen, Elca Cecilia; Bernadina, Theodoor Martinus en Polonius, Eduvigis Carmelita; Leijting, John Willem Romeo en Biegel, Gloria Isabel; Francis, James Herman Elderfield en Ocalia, Marvel Maria; Martin, Dirk Wietze en Palm, Aida Catalina; 29 Villareal, Albertho Josepho en Penny, Maria Magdalena; Everitz, Reinier Manuel en Malacia, Teotista Andrea; Seedorf, Rene Johan Ludwig en Klimsop, Louise Eleonora; Isenia, Jesus Benjamin en Pandt, Daisy Louise.

Overleden op April: 16 Jacob, Agnes Catharina 55 j.; 18 Francisca, Eulogia, Aramira echtg. v. de Windt, P. A. 58j.; 19 Petrona, Antonio echtg. v. Florenz, P. C. 58 j.; 19 Manuel, Olin 43 j.

NEDERLAND.

DE DOOR JAPAN GEINTERNEERDE BISSCHOPPEN.

Naar aanleiding van het bericht van gisteren, dat 6 Nederlandse en Belgische Bisschoppen uit het door Japan bezette China geïnterneerd zijn, geven wij hier de namen weer van de Nederlandse Bisschoppen, die in China werken. Dit impliceert echter niet, dat ieder dezer Bisschoppen geïnterneerd is.

Z.H.E. Mons. Conradus Abels van de Congregatie der Missionarissen van het Onbevlekt Hart van Maria, titulair-Bisschop van Lagania, Apostolisch Vicarius van Jehol. Missiegebied Fatun.

Z.H.E. Mons. Ernestus Franciscus Geurts van de Lazaristen, titulair-Bisschop van Rhinocolura, Apostolisch Vicarius van Yungpingfu. Missiegebied Yungpinfu (Hupeh).

Z.H.E. Mons. Franciscus Joosten van de Congregatie van het Onbevlekt Hart van Maria, titulair-Bisschop van Germanicopolis, Apostolisch Vicarius van Ta-t'ung-fu. Missiegebied Ta-t'ung-fu.

Z.H.E. Mons. Franciscus Hoowaarts van het Gezelschap van het Goddelijk Woord titulair-Bischop van Ucres, Apostolisch Vicarius van Tschaochow-fu. Missiegebied Sjantung.

Z.H.E. Mons. Eugenius Lebouille van de Lazaristen, titulair-Bisschop van Conana, coadjutor met recht van opvolging van Mons. Geurts, Missiegebied Yungpingfu (Hupeh).

Z.H.E. Mons. Antonius Theodorus Spruit van de Orde der Minderbroeders, titulair-Bisschop van Vaga, Apostolisch Vicarius van Luanfu. Missiegebied Luanfu (Sjansi).

Z.H.E. Mons. Q. Pessers van de Minderbroeders Franciscanen, Apostolisch Prefect van Kiangchow.

„V" VERHAAL.

Vervaardigd door Nederlands Gezagvoerder van een Nederlands Koopvaardijschip.

Vreemde vandalen, vergezeld van verraad, verspreidden verwoesting, verschrikking, verderf; verdreven velen ver van vaderland. Vewoed verweer verrees; veinzende vrienden, vijanden voorwaar, verwekten verachting.

Vrijheid verkrachtend, volk verdrukkend (voedsel verslindend), vernietigden verwenste verwaten veroveraars voorspoed, vooruitgang.

Verdoolden, verblinden, vazallen, voelend voor valse voorspiegeling, volgden verkeerdelijk vijandelijke voorlichting.

Volwaardigen, verstandigen, vertrouwend vooruitziend, verdubbelen verzet, vergramd, verbitterd.

Vereenzaamde vrouwen van varenden, verbeiden verlangend, vergeefs vaak, vérafzijnden, verlorenen, vermisten, voortzetters van verdediging.

Vermoorden, verbanenen, vervolgden, verknechten, vragen Vergelding.

Vastberaden verbondenen, verbeten vrijwilligers, van Victorie verzekerd, vechten voor Vrijheid voor Vrede.

Vriendelijk verwelkomde „V"-vormig vliegende vliegers voorspellen verlossing.

V voor Vrijheid, Victorie, Vergelding verenigt, verzamelt, verbindt.

Verdeeldheid verdwijnt, volharding verschijnt.

Deze krant is gedeeltelijk ongecorrigeerd.

U.S.A.-vliegtuigen bombarderen Indo-China en Hainan.

Gestadige voortgang der Russen in de Kuban.

Mussolini: „Wij gaan naar Afrika terug zo waar als God rechtvaardig en Italië onsterfelijk is"

Voorlopig geen actie tegen Martinique verwacht.

U.S.A. - BOMBARDEMENTEN OP INDO CHINA EN HAINAN.

De Noordamerikaanse leger-luchtmacht in China gaf het volgende communiqué uit:

„Op 4 Mei vielen vliegtuigen van het 14de Noordamerikaanse luchtcorps het gebied van Hanoi en Haiphong aan alsook Samah aan het Zuidelijk punt van het eiland Hainan.

De zending was de hevigste bombardements- en beschietingsaanval van de oorlog op Japanse installaties van bases in China uit. B-24's en B-25's, geëscorteerd door P-40's bereikten de doelen zonder te zijn onderschept en tegen een doelloos afweervuur. In het gebied van Hanoi en Haiphong trof — naar schatting — 75 procent van het bommengewicht de doelgebieden. Olie- en ammunitie-opslagplaatsen, pakhuizen, een olie-raffinaderij, kolenwerven en haven-installaties werden vernietigd of zwaar beschadigd. Er werden vele branden gezien.

Op het vliegveld van Samah werden treffers geplaatst op hangars, barakken en startbanen. Door een van de branden steeg een rookkolom tot 600 meter hoog en men gelooft, dat deze van een olie-opslagplaats kwam. P-40's beschoten de doelgebieden na het bombardement en vernielden op de terugweg 2 locomotieven; voorts beschoot men een goederentrein met onbekende resultaten. Chinese vliegers, die verbonden zijn aan verschillende eenheden van het 14de luchtcorps, namen aan deze geslaagde zending deel. Al onze vliegtuigen, die aan deze operatie deelnamen, keerden terug" (Tsjungking, (AP) 5.5.

DE GEVECHTEN IN CHINA.

Het Chinese Hoofdcommando deelde mede, dat bijna 2000 Japanners op 28 April werden gedood aan de Westzijde van de Taiheng-bergen en dat Tsjang Kai Sjeks troepen zich in nieuwe stellingen begeven hebben. De Japanners hernieuwden hun aanvallen in de Oostelijke uitlopers en de Chinezen deden weer een tegenaanval in het Noorden van de provincie Honan tussen de Gele rivier en de Thang-voetheuvels ten Noorden ervan (Tsjungking, (AP) 5.5).

COMMUNIQUÉ VAN DE NOORDAMERIKAANSE MARINE.

„Stille Zuidzee (alle data zijn Oosterlengte): Op 4 Mei bombardeerde en beschoot een strijdmacht van Warhawk en Wildcat gevechtsvliegtuigen de Japanse stellingen te Vanga-Vanga en bij de inham van Ringi op het eiland Kolombangara in de Salomons-Archipel. Avenger torpedo-bommenwerpers en Dauntless duikbommenwerpers met een gevechtsescorte van Voights volgden de aanval op met nieuwe bombardementen en beschietingen. Een brand werd gesticht te Vanga Vanga en men zag rook in de omgeving van de inham van Ringi. Alle Noordamerikaanse vliegtuigen keerden terug.

Vliegende Forten zware bommenwerpers vielen Vila in de Centrale Salomonseilanden en de Rekata-baai op het eiland Santa Isabel aan. In het laatstgenoemde gebied werd een brand gesticht.

Noordelijk deel van de Stille Oceaan: Op 3 Mei deden formaties van leger-vliegtuigen negen aanvallen op Japanse installaties te Kiska. Liberator zware bommenwerpers, Mitchell middelzware bommenwerpers, alsook Lightning en Warhawk gevechtsvliegtuigen namen aan deze aanvallen deel. Drie branden werden gesticht in het hoofdkampgebied van den vijand en treffers werden gezien in andere gebieden. Een dikke rook werd gezien aan de Noordpunt" (Washington, (AP) 5.5).

PAASEILAND NIET DOOR U.S.A.-TROEPEN BEZET.

De Chileense Minister van Defensie Alfredo Duhalde deelde mede, dat het radiobericht van Parijs omtrent de Noordamerikaanse bezetting van Chili's Paaseiland „zonder grond" is. Andere ingelichte personen wezen erop, dat de radio van Parijs onder toezicht van de nazies staat (Santiago, (AP) 5.5).

DES DUCE'S GEVOEL:

Benito Mussolini hield de volgende korte toespraak op het balkon van het Palazzo Venezia in Rome, bij een demonstratie op het plein vóór het paleis:

„Ik voel in de trilling van uw stemmen het oude en onvergankelijke geloof, alsook de grootste zekerheid; het geloof in het fascisme: de zekerheid, dat de bloedige offers van deze harde tijden zullen worden terugbetaald door de overwinning, zo waar als het waar is, dat God rechtvaardig en Italië onsterfelijk is. Het was zeven jaar geleden dat wij ons op dit plein verzamelden om het triomfantelijk einde te vieren van een krijgstocht, waarbij wij de wereld moesten tarten en een nieuwe weg openden naar de beschaving. De grote onderneming is niet beëindigd; zij is slechts onderbroken. Ik zeg te voelen, dat millioenen en millioenen Italianen lijden aan een onomschrijfbare ziekte, die men de „Afrikaanse ziekte" noemt. Voor deze genezing is er slechts één middel: om terug te keren. En wij zullen terugkeren. De instructies van dit uur zijn: eer voor de krijgers, smaad voor de lijntrekkers en lood voor de verraders, ongeacht van welke rang of stand. Dit is niet slechts mijn wil. Ik ben er zeker van, dat het de uwe is en die van het gehele Italiaanse volk" (New York, (AP) 5.5).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„Aan het front van het Britse 8e leger werd plaatselijk vordering gemaakt en onze patrouilles drongen diep achter de vijandelijke stelling door. Het land is vol mijnen gelegd. Aan het front van het Britse 1e leger werd in de avond een aanval gedaan op de Djebel Bou Aoukaz, de hoogste top ten Noord-Oosten van Medjez el Bab. Om deze top was reeds hevig gestreden. De aanval slaagde en nog 30 gevangenen werden gemaakt. Meer naar het Noorden werden verschillende tegenaanvallen gedaan op het tweede Noordamerikaanse corps. Deze tegenaanvallen werden alle afgeslagen. Een plaatselijke aanval ten Zuiden van Garaet Achkel werd ondernomen en men slaagde er hierbij in een deel van een belangrijke hoogte te veroveren na felle gevechten. Ook werd meer naar het Noorden vordering gemaakt en over het algemeen werden aan dit front 300 gevangenen genomen.

Lucht: Gisteren hernieuwden zware en middelzware bommenwerpers van de strategische luchtmacht hun aanvallen met grote kracht op de vijandelijke scheepvaart, havens en vliegvelden. Vliegende Forten brachten een groot koopvaardijschip tot zinken in het Kanaal van Sicilië, terwijl middelzware bommenwerpers in aanvallen op de scheepvaart een schip tot zinken brachten en voltreffers plaatsten op drie andere. Bij een van de speurtochten naar schepen schoot een escorte van Lightning 9 vijandelijke vliegtuigen neer uit een formatie, die men ontmoette. De havens van Tunis en La Goulette werden gebombardeerd door Vliegende Forten.

Lichte bommenwerpers en gevechtsbommenwerpers van de tactische luchtmacht onderhielden hun aanvallen op vijandelijke troepenconcentraties en grondstellingen.

Gevechtsbommenwerpers op zoek naar schepen in de Golf van Tunis plaatsten voltreffers op drie schepen. De gehele dag door waren de gevechtsvliegtuigen actief boven de gevechtsgebieden. In de nacht van 4 op 5 Mei vielen middelzware en lichte bommenwerpers vijandelijke verbindingswegen en voertuigen aan. Van al deze verrichtingen werden 4 onzer vliegtuigen vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 6.5).

DE QUAESTIE MARTINIQUE.

Uit Washington wordt gemeld, dat nadat het State Department de quaestie Martinique in handen gelegd heeft van de Marine, er geen nieuwe plannen bekend zijn gemaakt. Er zijn enkele redenen om te geloven, dat er momenteel geen bezetting van Martinique door de Noordamerikaanse marine op het program staat. Er zullen voorlopig geen drastische maatregelen genomen worden. Het Caraïbisch Commando houdt effectieve patrouille in deze streken en zal zo nodig toeslaan.

Directe actie zal waarschijnlijk dan pas ondernomen worden als ook de andere Amerikaanse Republieken daarin toestemmen. Dit in overeenstemming met de overeenkomst van Havana, die voorziet in een gezamenlijke actie der Amerikaanse Republieken bij dergelijke gevallen. Men meent, dat deze toestemming zal worden gegeven.

Ook is het mogelijk, dat Admiraal Robert in verband met zijn nota niet alle mogelijke oplossingen onmogelijk heeft gemaakt. Gezaghebbende kringen in Washington beweren, dat Robert omgeven is door mannen, die veel sympathie voelen voor de Verenigde Staten en hem zouden kunnen overhalen naar de Geallieerde zijde.

GENERAAL ANDREWS VERONGELUKTE OP IJSLAND.

Het Noordamerikaanse Departement van Oorlog maakte bekend, dat 14 personen gedood werden in het vliegongeval op IJsland, waarbij ook Luitenant Generaal Frank M. Andrews, Opperbevelhebber der Noordamerikaanse strijdkrachten in het Europese krijgsgebied, het leven verloor (Washington, (AP) 5.5).

RUSSISCH MIDDAGCOMMUNIQUÉ.

„In de nacht van 5 Mei werden in de Kuban ten Noord-Oosten van Novorossisk de felle gevechten tegen den vijand voortgezet. In andere sectoren van het front hadden geen belangrijke veranderingen plaats. Ten Noord-Oosten van Novorossisk overkomen de manschappen van een Sovjet-formatie vele vijandelijke fortificaties en veroverden zij verschillende vijandelijke sterktepunten. De Duitse troepen leden hevige verliezen in manschappen en materiaal. In een enkele sector werden ongeveer 400 Duitse doden op het slagveld gelaten. Oorlogsgevangenen werden genomen en materiaal werd veroverd.

Aan het Westelijk front ruimden Sovjet-eenheden ongeveer 200 Duitse officieren en manschappen op en vernielden zij 5 machinegeweren.

Aan het Noordwestelijk front brak een versterkte verkennings-patrouille van een afdeling in de vijandelijke stellingen door en bezette enkele blokhuizen en loopgraven. De Duitsers poogden de stelling te herstellen door vier opeenvolgende tegenaanvallen te doen. De Sovjet-troepen sloegen alle Hitleristische tegenaanvalle: af en doodden ongeveer 200 Duitse officieren en manschappen.

In het gebied van Sevsk drong een verkennings-patrouille onder bevel van Luitenant Gorbatsjev 's nachts in de vijandelijke stellingen binnen. In handgevechten doodden de manschappen van het Rode leger enkele dozijnen Hitlerieten: zij vernielden 2 uitgravingen en namen gevangenen.

In luchtgevechten schoten de Sovjet-vliegers 4 Duitse toestellen neer. Aan het Kalininfront vernielde het Russische geschut 8 Duitse kazematten en uitgravingen en legde men 5 artilleriebatterijen en 3 mortierenbatterijen het zwijgen op; voorts werd ongeveer een compagnie van het vijandelijke voetvolk uiteengeslagen en gedeeltelijk vernietigd. Een detachement van Russische guerrilla's, genaamd „Dood aan het fascisme", opende een heftig gevecht met een grote Duitse staf-expeditie, welke met steun van tanks en vliegtuigen opereerde. De Russische patriotten stelden verschillende vijandelijke tanks buiten gevecht en doodden 270 Hitlerieten. Een groep dynamiet-mannen van een ander guerrilla-detachement deed 4 Duitse troepentreinen ontsporen, waarbij 3 locomotieven en 15 wagons met ammunitie vernield werden, alsook 4 wagons met troepen en 9 wagons met wapenen" (Moskou, (AP) 6.5).

WAT DE V.S. NAAR RUSLAND ZONDEN.

De Verenigde Staten hebben Rusland „verschillende duizenden vliegtuigen" gezonden, „vele tienduizenden" vrachtauto's, jeeps en andere militaire voertuigen en meer dan een millioen ton voedselwaren. Dit werd medegedeeld door den Administrateur van de Steunverlening, Edward Stettinus Jr. in zijn meest gedetailleerde verslag over de omvang van de bijstand, welke de Verenigde Staten aan Rusland verlenen.

Hij vertelde, dat alles tezamen de verschepingen over April 3½ millioen Long Tons bedragen hebben en een waarde hadden van 1.825.477.000 dollar. [Een Long Ton is 2240 Engelse ponden of 1016 kilogram — Red.].

„In de eerste drie maanden van 1943 waren de verschepingen 35 procent groter dan in het voorgaande kwartaal en meer dan tweemaal zoveel als verscheept werd tijdens de overeenkomstige periode in 1942. De grote meerderheid der verschepingen, die onder de steunverlening gezonden worden, bereiken hun bestemming. De verliezen worden voornamelijk geleden op de Noordelijke route naar Rusland. Een groot deel van de voorraden wordt gezonden over de route, die door de Perzische Golf gaat".

Stettinus deelde mede, dat o.a. duizenden tonnen stalen platen naar Rusland gezonden werd, alsook koper, brons, aluminium, zink, chemicaliën, grote hoeveelheden spoorrails, seinmaterialen enz. kleinere hoeveelheden electrische ovens, persen, smeedhamers en andere machinewerktuigen. Met uitzondering van vliegtuigen en motorvoertuigen hebben voedselwaren thans de voorrang. De meeste voedselwaren, die naar Rusland gaan, zijn gedroogde groenten, tarwemeel, suiker, ingemaakt vlees, gedroogde erwten, bonen, spek en plantaardige oliën. Opdat de Russen in nieuwe landbouwgebieden ook kunnen planten hebben de Verenigde Staten ook 8000 ton aan zaden gezonden.

Verdeeld naar waarde zijn de verschepingen als volgt:

Geschut: 280.891.000 dollar; Vliegtuigen: 328.975.000 dollar;

Tanks: 179.820.000 dollar; Motorvoertuigen: 229.822.000 dollar;

Vaartuigen: 27.888.000 dollar; Industrie-producten: 461.348.000 dollar;

Landbouw - producten: 316.733.000 dollar (Washington, (AP) 5.5).

PRESIDENT VAN BOLIVIA IN WASHINGTON AANGEKOMEN.

De Boliviaanse President Enrique Penaranda arriveerde in Washington en werd officieel verwelkomd door Franklin D. Roosevelt op de terreinen van het Witte Huis. Gisteravond werd er op het Witte Huis een diner gegeven ter ere van den hogen gast, waarbij talrijke vooraanstaande personen aanzaten (Washington, (AP) 5.5).

BOMBARDEMENT OP DORTMUND, HEVIGSTE VAN HET JAAR.

Een commentator van de Royal Airforce deelde mede, dat de grootste strijdmacht van viermotorige bommenwerpers, welke ooit boven Duitsland gezonden werd, bij de aanval van de afgelopen nacht op Dortmund bijna 1500 ton aan bommen wierp.

Het gewicht van de bommen was vrijwel gelijk aan het record-cijfer van 1500 ton bij de aanval van meer dan duizend bommenwerpers op Keulen. De aanval van de afgelopen nacht werd echter gedaan door gewone bombardements-eskaders zonder gebruik van andere tweede - rangstoestellen, gelijk bij de record-aanval op Keulen. Er werden dus geen tweemotorige vliegtuigen gebruikt.

De resultaten van de aanval zijn nog niet geheel bekend, doch de commentator zeide, dat het verlies van 30 bommenwerpers niet overmatig groot is. Hij wees er in het bizonder op, dat naar verhouding bij de aanvallen van dit jaar ongeveer half zoveel werd verloren als bij die van het vorig jaar, niettegenstaande de krachtiger luchtverdediging van den vijand.

Volgens den commentator is de Luftwaffe niet alleen op al haar drie fronten numeriek in de minderheid, doch is zij ook gedwongen te vechten tegen drie landen, wier productie-capaciteiten veel groter zijn dan die van het Reich.

Hij zeide, dat de Duitsers ongeveer de helft van al hun vliegtuigen in Rusland hebben, waarvan ongeveer twee-derden uit bommenwerpers bestaat. Men is numeriek echter nog de mindere, hoewel men een tijdelijke plaatselijke meerderheid zou kunnen erlangen, waar dit gewenst is om een zomer-offensief te gaan ondernemen.

„De Duitsers houden ongeveer 60 procent van al hun gevechtsvliegtuigen in West-Europa om het hoofd te bieden aan de aanvallen van de Royal Airforce en de Noordamerikaanse leger-luchtmacht. Dit doen zij niettegenstaande zij hun gevechtsvliegtuigen hard nodig hebben in het Middellandse Zeegebied, waar zij maar slechts ongeveer 15 procent hebben, of in Rusland, waar zij de overige 25 procent hebben."

„Alleen de vliegtuigen van de Royal Airforce in Groot Britannië" — aldus de commentator — „zijn talrijker dan de strijdkrachten van de Luftwaffe aan de overzijde van het Kanaal. In het Middellandse Zeegebied zijn de Royal Airforce en de Noordamerikaanse luchtstrijdkrachten talrijker dan alle luchtstrijdkrachten van de as daar.

Er is geen twijfel aan, dat Duitsland een kleine strijdmacht van bommenwerpers in West-Europa achter houdt als een wapen tegen de invasie en dat men gedwongen wordt zijn productie meer te wijden aan gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers dan aan zware bommenwerpers, aangezien de noodzaak van defensieve wapenen toeneemt" (Londen, (AP) 5.5).

Canadese vliegers beschreven de aanval op Dortmund als de „hevigste van het jaar". Grote bommen van 4 ton werden geworpen alsook tienduizenden brandbommen. De Canadezen schatten, dat meer dan 42 ton aan bommen per minuut viel. De bemanningen van de Lancasters, Halifaxes en Stirlings zeiden, dat een reusachtige kring van zoeklichten rond de stad was getrokken. De zoeklichten werden echter gedoofd naargelang de aanval voortgang vond. Het afweervuur verminderde eveneens. Vele vijandelijke nachtgevechtsvliegtuigen werden onderweg aangetroffen. Grote branden ontstonden na de ontploffingen.

Een der vliegers zeide, dat een ontploffing „als uit het binnenste van de aarde kwam en de vlammen tot een hoogte van 600 meter de lucht in blies."

Andere vlammen rekten zich tot een hoogte van 300 meter door de rookmantels heen. Een vlieger zag 6 grote ontploffingen en rode vlammen met een zwarte rook, „die uit gastanks zouden kunnen komen. Niets zou die vlammen kunnen overleven. De vernieling was groter dan een van ons ooit tevoren gezien heeft."

Een vlieger uit Toronto zeide: „De stad geleek op een hel, toen wij vertrokken" (Londen, (AP) 5.5).

SUCCESSEN VAN CANADESE CORVETTEN.

De Canadese Minister van Marine Angus MacDonald maakte bekend, dat de Canadese corvette „Woodstock" waarschijnlijk een vijandelijke duikboot in de grond heeft geboord en dat de corvette „Campose" waarschijnlijk een duikboot heeft beschadigd (Ottawa, (AP) 5.5).

TWEE VOOR EEN STUIVER.

„De Noordamerikaanse Libertyschepen op de Middellandse Zee zijn thans twee voor een stuiver (zeer talrijk)". Dit werd medegedeeld door een Britsen correspondent, die zich met de Britse vloot op de Middellandse Zee bevindt.

„De schepen verrichten een schitterende taak. In steeds toenemende aantallen stomen zij tot de lastlijnen toe volgeladen met tanks, kanonnen en vliegtuigen en met de dekken vol Noordamerikaanse soldaten, naar de Noordafrikaanse havens" (Londen, (AP) 5.5).

CHURCHILL OVER DE GASOORLOG.

Premier Winston Spencer Churchill maakte in het Lagerhuis bekend, dat Groot Britannië niet met een tegengasoorlog zal beginnen alvorens de Regering ervan overuigd is, dat door den vijand gas gebruikt is. Tegelijk wees hij het voorstel van de hand om een onzijdige commissie te verzoeken de feiten betreffende gebruik van gas door den vijand vast te stellen (Londen, (AP) 5.5).

HANS THYSSEN OVERLEDEN.

De „Frankfurter Zeitung" van 29 April maakte melding van het overlijden te München van den 53-jarigen Hans Thyssen, na een langdurige ziekte. Hij was een vooraanstaand Duits industrieel en broeder van Fritz Thyssen (Stockholm, (AP) 5.5).

ALLERLAATSTE BERICHTEN

— **Londen:** Prins Olav van Noorwegen is uit Noord-Amerika per vliegtuig in Groot Britannië aangekomen.

— **Londen:** Radio-Algiers deelde mede, dat volgens de „laatste berichten van het Tunische front" de Geallieerden de opmars in alle sectoren voortzetten, vooral in het Noorden, waar de voortgang versneld is.

— **Caïro:** Lange afstands gevechtsvliegtuigen uit het Midden-Oosten vielen op 4 Mei verschillende vijandelijke schepen in de Ægeïsche Zee ten Noorden van Creta aan. Een schip werd verlaten door de bemanning. Andere kleine schepen werden beschadigd met kanonvuur. Van deze en andere verrichtingen keerden alle vliegtuigen veilig terug.

— **Londen:** De Britse duikboot „Sahibi" is tot zinken gebracht in het Centrale deel van de Middellandse Zee. De bevelvoerende officier Luitenant J. H. Bromage en 46 andere leden der bemanning werden door den vijand gered en gevangen genomen. De „Sahibi" is de derde duikboot, die binnen twee weken is verloren gegaan.

— **Londen:** De eerste modellen van wat beschreven werd als „'s werelds laatste en meest geheime vliegtuigen", maakten geslaagde proefvluchten ergens in Groot Britannië. Dit geschiedde in aanwezig van Winston Churchill. Sommige „vliegtuigen der toekomst", die door Churchill werden gezien, zijn zo revolutionnair in bouw, dat zelfs vele leden van de vliegtuig-industrie er nog niet van gehoord hadden. Uitgebreide maatregelen werden getroffen, opdat geen buitenstaander een glimp zou kunnen opvangen van het nieuwe luchtwapen. De Premier was blijkbaar ten zeerste voldaan over hetgeen hij gezien had en wat de waarnemers hem vertelden.

— **Caracas:** Een nieuw Venezolaans cabinet is gevormd met 4 nieuwe leden, na het aftreden van het vorige, vanwege critiek, die door de pers geopenbaard werd.

— **Londen:** Radio-Tokio deelde mede, dat Premier Tojo de Filipino's te Manilla toesprak, waarbij hij zeide, dat zij hun onafhankelijkheid zullen krijgen „zodra de Filipino's in een positie zijn, dat zij werkelijk met Japan kunnen samenwerken." De radio deelde mede, dat Tojo op 5 Mei te Manilla arriveerde „teneinde er de militaire situatie te onderzoeken en een vrije bespreking te hebben met de plaatselijke overheden."

— **Londen:** William Gallacher, het enige communistische lid van het Lagerhuis, deelde aan het Huis mede, dat hij is uitgenodigd om een bezoek aan Brits Indië te brengen en er de toestand te zien. De leden riepen prompt: „Ga en blijf er maar!"

MET DIEP LEEDWEZEN GEVEN WIJ HIERBIJ KENNIS VAN HET OVERLIJDEN VAN

den Heer GILBERTO C. SAMBO.

Namens de familie:

L. Sambo, E. Sambo, Rogelio Sambo, Emiterio Sambo, Alexander Sambo, Angel Sambo, Eruquimides De Palm, Romulo de Palm, Jan Merkies.

De begrafenis zal plaats vinden op hedenmiddag om 4.30 uur n.m. van het sterfhuis Sanatorium Het Groene Kruis.

1358) Curaçao 6 Mei 1942.

Pleizier of heldhaftigheid

door

PATER MICHAEL MOHLMANN O.P.

Men hoort zonder twijfel veel goeds en verkeerds in de wereld. Vooral in deze oorlogstijd is het praten over goed en verkeerd niet van de lucht. Bijval en afkeuringen: geestdriftige, hartstochtelijke. Goed! Verkeerd! Dit is de alleen-zaligmakende waarheid! En dat is een infame leugen, een afschuwelijke dwaling, een terugkeer tot het Barbarisme.

Goed en verkeerd. De oren tuiten er van. Elke dag hetzelfde: Luistert niet naar die mensen. Het zijn leugenaars! Luistert naar ons: wij zeggen de zuivere waarheid.

Goed en verkeerd! Wat dat is moet men van anderen horen. Iedereen heeft het over goed en verkeerd, en er zijn er geen twee, die hetzelfde zeggen.

Wat wel opvalt, nu de mensen in twee kampen verdeeld tegenover elkander staan: beide partijen beweren vóór het goede en tegen het verkeerde te vechten. Zodat wel beschouwd, het goede met het goede vecht op het ogenblik, of, wat meer waarschijnlijk is: het verkeerde met het verkeerde. In ieder geval is goed en verkeerd, waar iedereen zo druk mede schermt, geen eenvoudig geval. Het is nogal verward.

Ook wij, Nederlanders, waar ter wereld wij ons ook mogen bevinden, vechten vóór het goede en tegen het verkeerde. Het verkeerde is voor ons, wat bij onze vijanden thuis hoort. Het goede, wat wij zelf voorstaan.

Men hoort veel praten over het verkeerde, dat bij onze vijanden schuilt. Men hoort, dat het verkeerd is het voornaamste volk op aarde te willen zijn en de baas te spelen over alle andere volken. Men hoort, dat het verkeerd is alles goed te noemen, wat voordeel brengt — al is het ook een moord, — en slecht, waar men zelf geen voordeel van heeft — al is het ook hulp aan de medemensen. Men hoort veel van wat verkeerd is en al dat verkeerde komt hierin overeen, dat het bij onzen vijand wordt gevonden.

Men hoort ook veel van het goede, dat kortweg, alhoewel een tikje aangematigend, wordt aangeduid als de zaak, waarover wij vechten. Men hoort van het goede het verkeerde te verslaan: van het goede, vrij te zijn op alle gebied: vrij te denken wat men wil, vrij te zeggen wat men wil, vrij te doen wat men wil, als men zijn buurman maar geen last bezorgt.

Goed en verkeerd: het is een rare hutspot. Moeilijk om uit elkaar te houden zelfs voor mensen, die hun hersens gebruiken. Maar één ding is wel duidelijk: nooit is het moeilijker uit te maken, of datgene wat men goed noemt ook werkelijk goed is, dan wanneer men er ruzie over heeft met anderen. Nooit geloven de mensen vaster, dat ze het bij het rechte eind hebben, en nooit zijn ze er, goed beschouwd, minder zeker van dan wanneer ze vechten met een ander.

Daarom moet men achterdochtig zijn tegen wat er onder ons allemaal als goed als alleen-zaligmakende waarheid gepredikt wordt, want er is te veel kans dat bepaalde onderdelen van dat goed niet zo goed zijn, als de verhitte hoofden wel geneigd zijn te geloven. Men hoede zich ervoor om niets kwaads vermoedend als goed te aanvaarden, wat de toets der deugdelijkheid niet kan doorstaan.

Zo doe onder ons een wijsheid opgeld, die zegt: de jeugd is een kracht voor liefde en sport. De jeugd is een tijd, die en al dwalende door de rozentuinen van liefdes-romancen en flirtpartijen behoort door de brengen, terwijl men ter afwisling in een spanbroekje over een grasveld of een sintelbaan snelt.

Deze aantrekkelijke leer wordt onder ons verkondigd door woord en voorbeeld, door verhalen, platen en liederen, door radio en film, door boeken en tijdschriften. Het is ongelofelijk, zoveel kanalen als deze wijsheid vindt, om onder de mensen te stromen en zich in alle richtingen te verspreiden.

Het is vooral een geliefkoosd onderwerp voor een zeker soort films, waarin genoemde levensbeschouwing zeer suggestief en voor ieder bevattelijk wordt uitgewerkt. Liefde: goed of slecht, nobel of schandelijk, rein of bedorven. Liefde met of zonder intrigue, met of zonder verraad, met of zonder ontrouw, overspel, bedrog en onderkruiperij. Alles is goed, als het maar liefde is. En daaromheen al het andere: feesten, nachtclubs, wijn en bloemen, avondjaponnen en badpakken, dans en jazz, tranen en wanhoop, stelen, vechten en moorden. Dóch dit is slechts de make-up van de schotel; het is de garnering, die tot altijd nieuwe variaties gecombineerd en gerangschikt wordt rond dat eigenlijke, voornaamste gerecht, dat zo heet en piquant mogelijk geserveerd moet worden, om nog smakelijk te zijn: de liefde.

En als tweede wat voor de jeugd, de sport. Spierkracht, behendigheid, lenigheid rivaliteit, record.

Dit zijn de twee bezigheden, waarmee de jeugd haar tijd behoort te vullen volgens een leer, die luid en algemeen verkondigd wordt onder ons, die voor het goede vechten. Liefde en sport: laat uw jeugd door die twee liefdelijke zonnen beschijnen en zij zal de gouden tijd van uw leven zijn.

En die leer wordt niet alleen gepredikt, maar in practijk gebracht ook. Het is merkwaardig zo snel en grondig iedereen in deze tijd levensopvatting uit films en tijdschriften en boeken in zich heeft opgenomen en eigen gemaakt. Men zou haast zeggen, dat ze de waarheid bevat, zoveel overtuigende en practiserende aanhangers telt ze.

De helden van het witte doek zijn immers de helden, de idealen, de lichtende voorbeelden van al te velen. Hun portretten: suikerzoete gezichten met kwijnende glimlach en halfgesloten ogen, hangen tegenwoordig aan vrijwel alle wanden, waartussen wij wonen. Ze lachen zo geheimzinnig en ze staren u zo veelbetekenend aan, dat ge u haast niet kunt voorstellen, dat achter zo'n gezicht zo weinig hersens huizen.

Maar toch zijn het onze helden, ja meer dan onze helden: het zijn onze sterren. Hun foto's hangen aan onze muren in plaats van het portret van onze moeder. Ze kijken over ons bed en onze werktafel, die profeten van een gelukkiger leven en ze glimlachen spottend, kijkt maar goed. Ze lachen, omdat men als een gewoon mens slaapt, wanneer zij in nachtclubs over de dansvloer zweven. Ze lachen, omdat men gebukt gaat onder het ouderwetse juk van de dagelijkse arbeid, terwijl op hen de dollars neersneeuwen, als ze in hun badpak op het strand liggen.

De helden van deze tijd zijn toch de krachtpatsers, die in een minimum van tijd en met een minimum van middelen een maximum aan gekraakte ribben en gebroken tanden kunnen veroorzaken? Onze held is toch de man, die een seconde vlugger is dan een ander? Onze held is toch de grote Jansen, de beroemde Jansen, de onsterfelijke Jansen, die zes dagen op zijn fiets zat en er nog niet afviel?

En we doen allen knap mee: zo goed en zo kwaad als het gaat, en in het klein natuurlijk, maar wij richten onze koers naar de sterren. Er kan ook moeilijk een hoger ideaal zijn dan op helden en sterren te lijken.

Wij zijn maar gewone schepsels en moeten dus ook gewoon werk doen. Het lot is nu eenmaal niet zo goedgunstig voor ons geweest, dat het ons één seconde sneller maakte dan op één na de snelste, of dat het ons een glimlach gaf, die druipt van honing en raffinement.

Wij zijn doodgewone mensen. Het is beroerd, maar wat doe je er aan? Je hebt de gevolgen er van te aanvaarden: je moet gewoon werk doen, dagelijks werk, saai werk, zwaar werk. Maar als we ons daar met de Franse slag van af hebben gemaakt, van dat noodzakelijk kwaad, dan begint het eigenlijk, dat wat wij het „volle leven" noemen. Dan trachten wij onze helden na te volgen al is het op een afstand. Dan beleven wij eerst recht de uren van onze jeugd, die immers een kracht is voor liefde en sport.

Herkent gij hier de werkelijkheid in, de levensopvatting, die maar al te velen van ons zich hebben eigen gemaakt? Dat is in het kamp van ons, die, notabene, voor het goede vechten en dat van de daken verkondigen. Eén ding wordt uit dit alles wel duidelijk: nooit is het moeilijker uit te maken, of datgene wat men goed noemt, werkelijk goed is, dan wanneer men ruzie heeft met anderen.

De jeugd is de toekomst zegt men. Dat heeft iedereen wel eens gehoord. Het betekent, dat er een ogenblik komt, waarop de ouderen de wereld overdragen in de handen van jongeren. De wereld, zoals ze is. Zoals de ouderen ze ontvingen, toen ze jongeren waren, vermeerderd met wat ze van die erfenis gemaakt hebben.

Als wij onze wereld aan een volgend geslacht overdragen, dan zullen wij ons moeten schamen. Want wat hebben wij ervan gemaakt? Het is een treurige erfenis, die wij achter laten. Ruïnes, puinhopen, scherven van alles wat groot en goed en schoon kon zijn. En dat is mede onze schuld, want ook wij hebben de wereld gedurende onze tijd in handen gehad, en tot onze schande moeten wij erkennen, dat wij haar nog meer bedorven hebben dan ze al was.

Toen wij op de drempel van jeugd en volwassenheid ons deel in het werk, ons deel in de verantwoordelijkheid, ons deel in het bezit van de wereld overnamen, waarom waren wij niet in staat haar te verbeteren, waarom hebben wij haar nog meer verknoeid? Zou het niet zijn, omdat in de jaren toen wij jong waren, wij uit de mond van onze voorgangers, als waarheid hebben aangenomen, wat erbarmelijke dwaling was? Omdat wij als goed hebben aanvaard en in practijk gebracht, wat falikant verkeerd bleek? Omdat men als hoogste levenswijsheid voor ons verheerlijke, wat in werkelijkheid een ramp voor de wereld was?

De jeugd is de toekomst. In de toekomst zal de jeugd van thans de wereld uit onze handen overnemen en niet onwaarschijnlijk zal die zeggen: het is wat moois! Maar met dat smalende: het is wat moois! waarmede de jeugd van thans ons de mond stopt, laadt zij de zware verplichting op zich, het beter te doen. Critische woorden zijn soms goed, maar altijd goedkoop. Critische daden zijn altijd beter, maar ook altijd duurder. De komende generatie zal ons terecht moeten wijzen niet met woorden, maar met daden.

Maar daartoe zal men moeten beginnen met een hartgrondig wantrouwen tegen de leer, die op zoveel manieren en in zulke aanlokkelijke vormen wordt aangepraat door ouderen, die echter tot hun schande niet wijzer zijn. dat de jeugd een kracht is voor liefde en sport. Weest op uw hoede: de apostelen van deze leer: filmproducenten, uitgevers van tijdschriften en boeken, verdienen te veel geld aan de wijsheid, die ze verkopen, om ze blindelings te geloven.

Weest op uw hoede! Zij die deze leer in hun eigen jeugd beleefden, zijn nu de ouderen en waartoe hun wijsheid, hen en hun wereld geleid heeft, kunt gij dagelijks om u zien. Weest op uw hoede: de leugen heeft zichzelf beschaamd.

Wil men de wereld verbeteren, dan moet men beginnen met het inzicht, dat datgene waarvoor wij heden vechten, verre van zuivere waarheid is, dat veel dwaling en valsheid mede wil profiteren van de overwinning, die wij zo bloedig duur aan het bevechten zijn.

Men moet beginnen met het inzicht, dat het niet alles goud is wat blinkt. Dat de aantrekkelijkheid, de losse zwier van een levensbeschouwing geen waarmerk is voor haar juistheid, eerder het tegendeel.

Men zal de leer, dat de jeugd een kracht is voor liefde en sport, even critisch moeten ontvangen als de wereld, die er door bedorven is. Men zal die leer beslist en standvastig van de hand moeten wijzen, om de noodlottige gevolgen, die zij klaarblijkelijk na zich sleept, doch ook dit niet slechts met woorden, maar metterdaad.

Het leven van de jeugd van vandaag mag niet van die aard zijn, dat iemand er uit zou kunnen besluiten, dat de jeugd niet meer is dan een kracht voor liefde en sport.

Het jongere geslacht moet de vele woorden, die zovele ouderen spreken zorgvuldig wegen en de ware woorden behouden, en de ware wijsheid beleven. Hoort het woord van een, die, Gode zij dank, ook tot ons kamp behoort, en die sprak tot een jeugdigen vriend:

„Geloofť de mensen niet, die zeggen, dat de jeugd geschapen werd voor pleizier. Zij is niet geschapen voor pleizier, maar voor heldhaftigheid."

De jeugd, die de toekomst is, die de wereld van de toekomst maken moet, heeft een grootse taak. Een wereld, die niet langer een chaos, een ruïne, een slagveld, een moordkuil zal zijn, maar een oord, waar rust en vrede en geluk te vinden is voor iederen mens van goede wil: dat is het reuzen-arbeid voor de jeugd van thans. Wie meent, dat flirten en sporten de beste voorbereidingen zijn voor zulk een taak, — wie meent, dat men met minder kan volstaan dan met heldhaftigheid, veroverd in de jeugd, zal evenmin slagen als de jeugd van voorheen.

Zullen de jongeren, die eens uit de handen van de huidige jeugd de wereld ontvangen zullen, er de neus voor op halen en ook weer zeggen: het is wat moois? Zullen zij weer moeten vervoorderen? Of zullen hun ogen schitteren van geestdrift en bewondering, omdat de wereld, die hun erfenis is, waarachtig en zonder ironie „iets moois" mag heten?

Het antwoord op die vragen ligt niet in de toekomst, dat antwoord ligt in het heden. Het moet gegeven worden, vandaag aan de dag en wederom niet met woorden, maar metterdaad.

Men moet daarom door levenswijze tonen, dat men de boeken, de tijdschriften, de films, de radio-programs en al die verlichte, vrijzinnige heren veracht, die ons slaven maken van liefde en sport en die hun zak spekken met het bloedgeld, dat ze er voor krijgen. Gelooft de mensen niet, die zeggen, dat de jeugd geschapen is voor pleizier, want ze liegen. Het zijn bedriegers, die in plaats van geld, de vloek van geheel de mensheid verdienen, omdat op het ogenblik geheel de wereld in onuitsprekelijk lijden boet voor hun bedrog.

Gelooft veeleer hen, die zeggen, dat de jeugd gegeven is ter voorbereiding op een grootse, heldhaftige taak, — dat de jeugd bestemd is voor heldhaftigheid.

Maar wat moeten wij dan doen? Gij ouderen, die uw eigen generatie, uw eigen groep, uzelf beschuldigt, zeg ons, wat is heldhaftigheid, en hoe kunnen wij helden zijn? Waarachtig, diep in ons sluimert het verlangen naar het grootse, het schone. Wij moeten het erkennen: in onze beste ogenblikken ontwaakt het, dit verlangen, dat zelfs door de damp van een goedkoop en gemakkelijk pleizier niet kon worden verstikt. Maar hoe kunnen wij dat verlangen bevredigen? Zo weinigen spreken ons over het grote, het heldhaftige, wellicht omdat zij schuw zijn van het moeilijke, dat ermede verbonden is. Leer ons, hoe wij helden kunnen zijn, die voor de toekomstige jeugd een betere wereld veroveren.

Moet men het leven hebben gegeven voor het vaderland of voor zijn medemensen om een held te zijn?

Moet men staande op de bres met een bloedbevlekt vaandel in de vuist de vijanden als korenhalmen rond zich hebben neergemaaid?

Moet men aan het hoofd der volken staan, met grote geestesgaven en een ijzeren wil millioenen kunnen dwingen, om een held te zijn, om iets te kunnen doen voor een betere wereld?

Moet men eens een standbeeld krijgen om een held te zijn? Neen, dit alles is niet nodig voor heldhaftigheid, dit is niet noodzakelijk voor een betere wereld. Van dit soort helden hebben wij er al zo veel gehad en er is geen bom minder om gevallen.

Onder al de helden, die nu in steen en brons op onze straten en pleinen staan, onder de staatslieden, wier namen voor eeuwig in de geschiedboeken vermeld blijven, zijn er te veel, die geen helden waren. Die held waren in het ene, dat voortleeft in de traditionele bewondering der mensen, maar die laf waren in duizend andere dingen, welke de mensen welwillend en vergoelijkend vergeten. Zij die de mensheid met hun ene heldhaftigheid zozeer gediend heten te hebben: de hemel alleen weet, hoezeer ze de mensheid met hun duizend lafheden hebben geschaad.

Er is een spreekwoord, dat allen, die een standbeeld kregen, spottend van hun voetstuk haalt. Het zegt: Niemand is groot voor zijn huisknecht. En het betekent: Al is iemand een hele Piet voor de buitenwereld, voor wie hem binnenskamers kent, blijft er niet veel grootheid te bewonderen over.

Dit spreekwoord heeft ons veel te leren: Als iemand een held genoemd wordt, omdat hij groot was voor de buitenwereld, welk een held moet hij dan wel niet zijn, als hij groot is voor zijn huisknecht, of wat hetzelfde is: voor het onpartijdig oordeel van zijn eigen geweten?

Wellicht kunt gij geen helden worden voor het Vaderland, voor de wereld, voor de mensheid, maar dat is minder. Gij kunt allen helden worden voor uw huisknecht, voor uw geweten, voor God, en dat is meer, dat is alles, dat is de geboorte van een betere wereld.

Wat doet de Nederlandse soldaat, die op het ogenblik aan het front wijdbeens in vuur en vlammen staat, die door een regen van kogels heen stormt? Hij is een held, maar wat doet hij voor een betere wereld? Niets, als gij thuis geen helden zijt. Niets, als gij hier voortleeft volgens de normen van zelfzucht, hartstocht en pleizier, van flirten en sport. Hij valt, hij is een held, hij krijgt zijn standbeeld, maar de wereld blijft even onbewoonbaar als te voren.

Wat doen onze staatslieden, die op het ogenblik met hun talent, hun energie en eindeloze arbeid de volken besturen? Ze zijn helden, maar wat doen ze voor een betere wereld? Niets, als gij geen helden zijn. Niets, als gij hun mooie plannen onuitvoerbaar maakt door gebrek aan idealisme en offerzin. Ze sterven, ze krijgen hun standbeeld als vader van het Vaderland, maar de wereld blijft even onbewoonbaar als tevoren.

Gij moet helden zijn, om aan de heldendood van onze helden betekenis te geven. Gij moet helden zijn, om het heldhaftig werk van de hoofden der volken voor vruchteloosheid te behoeden.

Gij moet helden zijn, om de helden tot helden te maken.

Gij moet helden zijn in een hogere betekenis dan zij. Gij moet helden zijn, niet door gevaren te bezweren, niet door anderen te beheersen, maar uzelf te bezweren: uw zelfzucht en uw hartstochten, door u zelf de baas te zijn.

Dat is zuiver heldendom, dat eist de grootste wilskracht: niet één lend moment zijn moed omhoog te den in een storm van gevaren, ni medemensen in bedwang te houde hardnekkige wil, maar uur na u dag na dag zichzelf te beheersen, zelf te dwingen op de weg va goed, op welke weg alleen een b wereld te vinden is.

Want, slechts wanneer de massa der mensen de wilskracht hebben aangekweekt, om zichzel alles te beheersen, zal er een w te maken zijn, waarin recht en maat en orde de grondslag vormen een vrede en geluk, waar wij n tevergeefs naar verlangen.

Maar gelooft ge, dat ge helden de wil kunt worden door de jaren uw leven bij voorkeur te wijden liefde en sport? Gelooft ge, dat heren onder ons, die gebruik m van de zegeningen van de democ en zeggen, wat ze willen, gelooft dat ze de waarheid spreken, wan ze beweren, dat men zijn leven leef pleizier te maken? Neen, werkelijk „beter ik" in u zegt u, dat ze lie Leeft dan volgens de waarheid en volgens de leugen.

Gelooft daarom hen, die zeggen, het leven gegeven is voor heldha heid. Voor het vormen van hoge len, en voor het verwerven van kracht, om die idealen te verwez ken.

Er is reeds veel gesproken ove grootheid van ons volk. Er is te staan gegeven, wat van ieder o wacht wordt: dat wij dier groot waardig zullen zijn, dat wij gr heid hoger op zullen voeren door goed vaderlander te zijn. Maar moeten dit diep in onze geest pren dat alleen een goed mens een vaderlander kan zijn;

dat men zich nimmer der groot van ons volk waardiger kan to noch beter dienen, dan wanneer w jaren van ons leven, en wanneer jongelingschap vooral de jaren h jeugd aan heldhaftigheid wijdt.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Do. 6

Telegram Afdeling: Carrière, 553, Hotel kamer 29.

Shipping & Supplies: De Vlieger, 244, Bernhardlaan 10.

Scheepvaart Afdeling Pruis, tel. Emmastad 14.

Dok-afdeling: Van Hasselt. tel. en De Boer, tel. 234.

Sportclub „Asiento": Vrijdag 7 vriendschappelijke voetbalwedst tussen Asiento en Groot Kwartier het terrein Rio Canario: aanvang 1 uur.

Geschiedenis van Bonaire

door

PATER VITUS BRENNEKER O.P.

VII.

Wat de bevolking van Bonaire aangaat, deze bleef tot voor een goede eeuw bijna constant op hetzelfde geringe aantal, namelijk ongeveer een duizend. In de officiële brieven van den Commandeur-Generaal staat voor het jaar 1826 het totale aantal van 1049 aangegeven, waarvan niet meer dan 135 slaven waren. Het aantal slaven heeft, in tegenstelling met Curaçao, nooit meer dan een derde van de gehele bevolking bedragen, in de regel was het minder. De gouvernementsslaven leefden te Rincón geheel afgescheiden van de overige bevolking. De snelle volksaanwas heeft enkel in de laatste honderd jaren plaats gehad. Om enkele zekere cijfers te te geven: In 1833 bedroeg het totale aantal 1348, in 1850: 2400, in het vrijheidsjaar 1863: 3250, in 1907: ongeveer 6000, nu gaat het weer iets achteruit en is om en bij de 5500.

De vrije lieden, dat waren de Indianen en vrijgewordenen, woonden voornamelijk in het midden van het eiland, met name op Noord di Saliña, te Antriol, te Nikiboco, in de Sabana en op de Plaja. Ook enkele verspreid in de cunucu's, die in de middelmoot van het eiland gelegen zijn. Ongetwijfel echter hebben enkele vrijen ook in het Noorden, te Rincón of in de omstreken daarvan gewoond.

Uit alle bronnen blijkt, dat zeker tot aan het midden des vorige eeuw Bonaire in hoofdzaak nog door Indianen bewoond werd. Officiële stukken spreken over de vrije lieden gewoonweg als over Indianen. Men schijnt geen andere bewoners te kennen dan Indianen en enkele slaven. We spraken reeds over de titels van de twee helpers van den Commandeur: de luitenant en de kapitein der Indianen. Toen Bosch in 1822 Bonaire bezocht, kreeg hij de indruk dat hij op een Indianen-eiland was, en dacht zelfs, dat de helft der bewoners nog zuivere ras-Indianen waren. Vreemd is, dat thans geen mens meer die indruk krijgt, en dat het aantal Bonairianen, die nu nog in lichaamsbouw en karaktereigenschappen een herkomst van Indianen verraadt, zeer gering is. Buiten Noord-di-Saliña, dat altijd als een gehucht van Indianen „in de richting van de lage doch brede heuvels" aangeduid is, treft men er slechts zo hier en daar aan, en dan nog sterk verbasterd. Er moet dus op zekere dag een uittocht hebben plaats gehad.

Wat Bonaire aangaat, missen we hieromtrent geschreven gegevens. Maar volgens de traditie is het grootste deel der Indianen omtrent de tijd der vrijlating naar andere landen vertrokken. Juiste jaartallen levert de mondelinge overlevering maar zelden. Doch dat er een grote uittocht van Indianen heeft plaats gehad, ligt nog zo klaar in het geheugen van oude mensen, dat het niet langer dan een eeuw geleden kan zijn. Die mensen zeggen: Het eiland werd in de oude tijd herhaaldelijk aangevallen en overrompeld. Men nam zelfs de mensen mee. De Indianen moesten dikwijls met die vreemdelingen vechten, en wel zo vaak, dat het leven op Bonaire hun begon tegen te staan. Zij zongen toen hand in hand een afscheidslied en vluchtten met hun cano's naar andere streken, geen mens weet waarheen. Die van Noord di Saliña en nog enkelen, die zich met de andere bewoners vermengd hadden, zijn gebleven. Er restte dus in hoofdzaak een Spaans deel en een negerdeel.

In latere tijden, vooral van de tweede helft der vorige eeuw af, kwamen veel losse blanke en gekleurde families Bonaire bevolken. Het waren voornamelijk handelslieden, die zich aan de rede vestigden en de Plaja stichtten. Dit bevolkingsdeel is nu het voornaamste, maar behoort, samen met de Sabana, tot de jongste delen van het eiland. De naam Kralendijk, voor al de bewoonde delen van het midden-Westen dateert van het jaar 1830. Toen Bosch, Bonaire bezocht, was de Plaja nog geen bevolkingscentrum. Hij schreef: „Hier op de rede van Bonaire ziet men enige ver van elkander liggende huizen, in welker midden een klein fort staat, met vier stukken geschut voorzien, waar de Commandeur zijn verblijf houdt, en dat tot een bewaarplaats dient van de landsgoederen."

En op een andere plaats zegt dezelfde schrijver, dat „nabij het fort langs het zuidelijke zeestrand, op korte afstand van elkander, enige middelmatige huizen staan, toebehorende aan blanke ingezetenen, die hier winkels hebben, of op Curaçao varen, of zich met de karetschildpaddenvangst bezig houden." Veel zal het niet geweest zijn. Teenstra spreekt, enkele jaren later over de Plaja als van „enkele verspreide strohutten". En een oude man van 84, die nu nog leeft, verzekerde, dat hij er als kleine jongen niet meer dan drie winkels kende. Nikiboco ontstond geleidelijk aan door de vele vrije lieden en particuliere slaven, die op de cunucu van het Zuid-Oosten boven Lac werkten.

De vele blanken, die men op Bonaire midden onder de gewone bevolking aantreft, komen ongetwijfeld van de politiemannen en soldaten, die hier bleven wonen en zich met de bewoners vermengden.

Maar zeiden wij niet, dat op Bonaire geen particuliere blanken werden toegelaten? Hoe zijn die winkeliers er dan gekomen?

Zeker, dat was verboden, en lang is er streng de hand aan gehouden. Maar reeds in de jaren tussen 1772 en 1782 gaf Directeur Rodier meermalen aan particulieren verlof om zich op Bonaire of Aruba te vestigen. K daarna echter bracht De Veer als n we Directeur uit Holland het be mee, dat de Compagnie daarover het geheel niet te spreken was. werd opnieuw ten strengste verbod Dat bracht overbodige zorgen men wilde de twee neveneilanden grote plantages blijven handha waar geen particulier zich in te men had. Degenen echter, die er zich vergunning gevestigd hadden, we niet verplicht het eiland te verla maar uit angst voor misbruiken m hun geen enkele nieuwe gunst wo toegestaan. Bovendien werden hun kele verplichtingen opgelegd. Zij m ten hun vee merken, jaarlijks een deloon betalen bij wijze van belast en voor het verkopen van vee een gunning bezitten. Deze belasti mocht de Directeur tot zeer kleine dragen terugbrengen, want in dit g was het er niet zozeer om te doen den binnen te krijgen, maar de men eraan te herinneren, dat ze bij g van de Compagnie op Bonaire wo den.

Wordt vervo